

POSUDEK VEDOUCÍHO DIPLOMOVÉ PRÁCE

Historický ústav FF UHK

Autorka práce: Bc. Kateřina Černá

Studovaný program a ročník: N 7105 Historické vědy - Historie

Název práce: Proměny zemsko-deskového majetku v soudním okrese
Žďár nad Sázavou v letech 1654-1850

Vedoucí práce: prof. PhDr. Ondřej Felcman, CSc.

Oponent práce: doc. PhDr. Zdeněk Beran, Ph. D.

Diplomová práce Bc. Kateřiny Černé se zabývá proměnami územního rozsahu panství a statků na území soudního okresu Žďár nad Sázavou v letech, vytvořeném po zániku feudálního systému. Podle názvu práce pojednává o územních proměnách majetkové držby na zvoleném území v období od poloviny 17. do poloviny 19. století, ve skutečnosti se však vrací ke změnám ve skladbě panství a statků, jak k nim docházelo v předbělohorském období. Hlavní časové mezníky přesto představují lánové rejstříky a zánik patrimoniální správy. Vedle analýzy proměn v rozloze jednotlivých panství a statků jsou zkoumány také proměny ve skladbě jejich majitelů.

Práce je založena na výzkumu archivní dokumentace uložené zejména v MZA Brno, ať už jde o lánové rejstříky, desky zemské, různé spisy vázané na existenci velkostatků a jejich majitele, dále na studiu odborné literatury.

Diplomová práce obsahuje úvod se stručným vyložením zkoumané tematiky, popisem pramenů a použité literatury, dále obsahové skladby a metod výzkumu. V následujících šesti kapitolách se autorka věnuje územnímu rozložení panství a statků ve žďárském regionu v polovině 17. století, další kapitoly představují jednotlivá panství a statky existující ve sledovaném období v proměnách, k nimž za jejich existence docházelo. Šestá kapitola má představit Žďársko na sklonku feudálního období v desetiletích před zánikem panství a statků jako správních jednotek. Závěrečná část rekapituluje vývoj zemsko-deskového majetku na Žďársku ve sledovaném období a odpovídá na otázky položené v úvodu. Vyslovuje se také k možnostem dalšího výzkumu, rozšíření zkoumaného území na celý politický okres Nové Město nad Moravě, který by nepochybně prohloubil získané

závěry a zpřesnil celkový obraz pohybu zemskodeskového majetku v této části Moravy a při zemské česko-moravské hranici.

Ke kvalitě zpracování mám několik kritických připomínek. Text kapitol podávajících historii jednotlivých statků a panství není vždy zcela přehledný. V některých částech výklad poněkud komplikovaně podává majetkové proměny; pochopení územních změn je místy znesnadněno dlouhým vypočítáváním měst a vesnic patřících pro příslušný velkostatek, které se znovu objevuje při nových změnách, aniž by ale byla provedena jasná rekapitulace změn. Občas se objevují nejasnosti v přesunech majetku mezi jednotlivými majiteli, ať již šlo o koupi/prodej nebo dědictví. Poslední stručná kapitola vlastně opakuje text ze závěru páté kapitoly. Jednotlivé mapy, které tvoří součást textu, mají představit teritoriální podobu panství a statků, ale málo zachycují probíhající změny, dynamika změn tak není plně graficky vyjádřena. Vše komplikuje legenda, která se opakuje ve všech mapách (autorka tuto chybu přiznává a omlouvá se za ni). Velmi málo pracuje autorka s faktem, že feudální majetek přiléhá k zemské hranici a v některých případech ji ve svém plošném vývoji překračoval, což není výslovně poznamenáno.

Za pozitivum považuji, že se v práci neobjevily věcné chyby, kterých se v posledních letech dopouští ve svých závěrečných pracích stále více diplomantů. Nalezl jsem jen dvě či tři drobné nesrovnalosti ve jménech šlechtických majitelů (Alena nebo Alina? - s. 10-11), nejasnost v označení velkostatku Osová (panství nebo statek? - s. 12), zemské gubernium je vydáváno za zemskou gubernii (s. 42). Naopak ve stylistické úrovni práce je přítomno poměrně větší množství chyb (střídání času přítomného a minulého, nedokončená věta, vybočení z větné vazby, nejasnosti v delších souvětích) a gramatická pochybení (nepřesná větná interpunkce, chyby v příčestí minulém a v psaní velkých písmen, špatné vazby, nesprávné pády).

Ve shrnutí lze konstatovat, že magisterská práce Bc. Kateřiny Černé přináší vcelku relevantní historická fakta o sledovaném tématu a umožňuje tak vytvořit si – přes všechny vzpomenuté výhrady – poměrně konkrétní obraz o podobě proměn zemskodeskového majetku na Žďársku v letech pozdního feudalismu. Evidentně nejvýznamnější držbu tvořilo panství žďárského kláštera, a to až do jeho zrušení Josefem II. Diplomantka se poctivě snažila zpracovat vybrané téma na odborné úrovni. Bezesporu by práce měla kvalitnější úroveň, kdyby ji osobní situace nekomplikovala dotažení výzkumu a pečlivější zpracování získaných poznatků. Přesto v zásadě zvládla nároky kladené na závěrečnou práci v magisterském navazujícím studijním oboru nečitelské Historie, a proto doporučuji předloženou práci k obhajobě. Práci hodnotím stupněm ....

V Křižánkách dne 12. srpna 2023

.....
prof. PhDr. Ondřej Felcman, CSc.